

Gedrags- en omgangsvormen

Kindcentrum Koningskwartier

2020 – 2024

Goed gedrag op KCK

Inhoudsopgave:

1. Verantwoording van het beleid
2. Visie op het omgaan met gedrag
3. Regels in de school
 - a. Inleiding
 - b. Voorbeelden van regels
 - c. Toezicht in en om de school
4. Aanspreken op gedrag
5. Versterken van gewenst gedrag
6. Handelen bij gedragsproblemen
 - a. Handelingsgericht werken
 - b. Signalering
 - c. Ondersteuning
 - d. Stappenplan
 - e. Handelingsplannen
 - f. Gesprekken met de intern begeleider en orthopedagoog
 - g. Veiligheid
7. Handelen bij grensoverschrijdend gedrag
8. Aandachtfunctionaris en pest coördinator / veiligheidscoördinator en de intern contactpersoon
9. Time-out, schorsing en verwijdering
10. Kwink
11. Wegloopprotocol
12. Pesten

1 Verantwoording van het beleid

1. Het beleid zorgt er voor dat de leraren van onze school op eenduidige wijze omgaan met het gedrag van kinderen. Hierdoor is de aanpak vele malen effectiever dan wanneer iedere leraar een eigen aanpak heeft.
2. Voor de kinderen ontstaat hierdoor duidelijkheid en rust, een veilige leeromgeving en een goed pedagogisch klimaat. Voor alle kinderen, maar zeker voor kinderen met gedragsproblemen is dit een voorwaarde om goed gedrag te kunnen leren en te blijven laten zien.
3. Het goede pedagogische klimaat in de school stelt de kinderen in staat zich op sociaal-emotioneel gebied te ontwikkelen en optimale leerprestaties te realiseren.
4. Naar ouders toe geeft het beleid duidelijkheid over wat ze van de school mogen verwachten. Dit werkt positief uit op twee manieren:
 - a. De ouders kunnen de aanpak van de school ondersteunen
 - b. In crisissituaties is het beleid van de school duidelijk en weten de school en de ouders welke lijn er gevolgd wordt.

2 Visie op het omgaan met gedrag

Kindcentrum Koningskwartier (KCK) wil een veilige plaats zijn voor elk kindje in Zevenhuizen, leerkrachten en ouders elkaar ontmoeten, accepteren en respecteren. We geven vertrouwen, respect, veiligheid en een uitdagende omgeving. Uitgangspunt is Trots op jezelf, blij met een ander.

Op welke wijze is deze visie terug te vinden in de school?

Het team speelt een rol in het aanleren van goed, sociaal gedrag van de kinderen op onze school. We willen een bijdrage leveren aan de emotionele opvoeding van de kinderen. De opvoedende rol van de school zien we in het verlengde van die van de ouders. De basis van ons handelen zijn de waarden en normen zoals die in de school worden gehanteerd. Goed gedrag van kinderen willen we handhaven en versterken. Preventie van probleemgedrag heeft de hoogste prioriteit.

Met elkaar streven we naar een open en rustige sfeer binnen de school met een gezamenlijke visie. Een goede onderlinge communicatie en samenwerking, stimuleert een veilige omgeving voor de kinderen. Om de leerlingen maximaal te laten ontwikkelen, creëren we een goede basis waarin ze van elkaar kunnen leren en plezier hebben met elkaar.

In alle groepen worden lessen van de Kwink gegeven. De principes van de Kwink worden in het dagelijks handelen toegepast.

Kinderen worden middels een leerlingvolgsysteem van Zien! gevolgd in hun sociaal-emotionele ontwikkeling voor de groepen 3 t/m 6. Ook wordt de sociale veiligheidslijst afgenomen. Zien! verwijst voor lessen naar de methode Kwink. De kleutergroepen werken met de Leerlijnen van Parnassys.

Groeitaal wordt ingezet en de talenten van de leerlingen worden herkend en ingezet (meer hierover staat vermeld in de groeikaart Pedagogisch klimaat).

Voor elke leerling vanaf groep 1 wordt de stimulerende factoren (SF), belemmerende factoren (BF) en de onderwijsbehoefte (OB) ingevuld in Parnassys. De coördinator van de BSO, KDV en peutergroep kan in Parnassys bij

het document. De coördinator coördineert de onderwijsbehoefte naar de BSO, KDV en peutergroep. De onderwijsbehoefte van de BSO, KDV en peutergroep wordt in Kijk! geregistreerd. De intern begeleider coördineert de onderwijsbehoefte vanuit Kijk! naar de leerkrachten.

Goed curatief handelen, wanneer een kind gedragsproblemen heeft, leidt ertoe dat bij gedragsproblemen in de beginfase goed kan worden gehandeld, waardoor ernstiger problematiek kan worden voorkomen.

Ook kinderen die probleemgedrag vertonen, dat samenhangt met bepaalde stoornissen, geven wij de ondersteuning die ze nodig hebben, vaak in samenwerking met externe deskundigen.

Als door probleemgedrag van kinderen de veiligheid van andere kinderen of de leraren in het geding komt, zullen passende interventies aangeboden worden om de veilige situatie te herstellen.

Met elkaar hebben we op KCK de zorgstructuur neergezet. Het HOT team en de betrokkenheid van ouders wordt daarbij intensief ingezet.

3 Regels in de school

a. Inleiding

De regels in onze school zijn zoveel mogelijk positief opgesteld en gebaseerd op de principes vanuit de Kwink. Dit wil zeggen dat de regels vertellen wat het gewenste gedrag is.

Regels vinden we op drie niveaus in de school terug:

Op schoolniveau

De regels op schoolniveau hangen zichtbaar die n groepen van de school.

Op klassenniveau

Aan het begin van het schooljaar, in de periode van de groepsvorming, stelt iedere groep een aantal omgangsregels op. Deze regels worden opgeschreven, ondertekend door de leerlingen en de leerkracht en opgehangen op een zichtbare plaats in het lokaal.

Op leerling-niveau

Sommige leerlingen hebben behoefte aan eigen regels, welke hen ondersteunen het gewenste gedrag te vertonen. Deze regels worden in samenspraak met de leerling opgesteld en op een passende wijze vastgelegd in Parnassys.

b. Voorbeelden van regels op schoolniveau

Algemene regels:

Houd het fijn, doe elkaar geen pijn
Optijd komen is goed, want samen starten moet
Binnen wandelen we wel, buiten mag ik lekker snel
Houd de spullen ok, want de ander speelt of werkt er ook nog mee

Voorbeelden van regels op klassenniveau:

Ik speel samen.
Ik ben zuinig op de spullen van een ander.
Ik laat een leerling uitpraten en luister naar elkaar.

c. Toezicht in en om de school

In school

In de school houden alle leraren toezicht op het naleven van afspraken van alle leerlingen.

Op het plein

Als de kinderen in de pauze en 's middags voor schooltijd buitenspelen wordt er door de groepsleerkrachten en of pedagogische medewerkers toezicht gehouden op het plein.

Kledingcode

Er is geen officiële kledingcode, maar er zijn wel afspraken. Leerlingen mogen in de klas geen hoofddekseis dragen, met uitzondering van haarversieringen en hoofddoekjes voor meisjes en hoofdbanden voor jongens. Ze mogen geen kleding dragen met schuttingtaal, kwetsende en/of discriminerende teksten en ook het naar school gaan met ontbloot bovenlichaam is niet toegestaan.

Leerkrachtgedrag

Het personeel is zich bewust van de voorbeeldfunctie die zij voor kinderen moet zijn, zowel in sociaal-emotionele vaardigheden als in uiterlijke presentatie.

Ogen en oren open houden voor hetgeen de leerlingen bezig houdt (kindgesprekjes, observaties, interesse tonen).

Complimenten geven, positieve benadering.

De leerkracht is in de klas aanwezig op het moment dat de kinderen binnenkomen.

De leerkracht staat 's ochtends bij de deur om de kinderen gedag te zeggen.

De leerkracht zorgt ervoor dat leerlingen niet alleen zonder toezicht in de klas blijven. De leerkracht heeft de verantwoordelijkheid voor de hele groep, het groepsbelang gaat voor op individuele belangen.

4 Aanspreken op gedrag

Op KCK spreken de leraren de kinderen op eenduidige wijze aan op hun gedrag. De volgende stappen geven aan hoe dat gebeurt.

Aanspreken op ongewenst gedrag:

1. We vertellen wat we zien of horen gebeuren.
2. We checken of de waarnemingen juist zijn.
3. Bij nee: Vragen we het kind de gebeurtenis te omschrijven.
4. We vragen naar de bedoeling van het kind.
5. We geven aan dat het vertoonde gedrag niet gewenst is om dit doel te bereiken. Samen wordt gekeken wat het gewenst gedrag zou moeten zijn in een vergelijkbare situatie.
6. Belonen/complimenteren wanneer het gewenste gedrag vertoond wordt. Wanneer de leerling het ongewenste gedrag blijft vertonen en gewaarschuwd is (zie hieronder), worden de ouders ingeschakeld.
 - Eerste waarschuwing → er verandert nog niets.
 - Tweede waarschuwing → tafel uit het groepje.
 - Derde waarschuwing → ander plekje in de klas.
 - Vierde waarschuwing → 30 minuten werken in een andere klas. (ouders worden op de hoogte gebracht)
 - Terug in de klas en weer een waarschuwing is dagdeel werken in de andere klas.
 - In de middag nieuwe start.
 - Bij vierde waarschuwing in de middag ophalen.
7. Met de ouders bespreken we wat ze van het gedrag van het kind vinden en hoe we er voor gaan zorgen dat het verandert. Er wordt een plan opgesteld en een termijn afgesproken waarbinnen het gedrag verandert moet zijn.
8. Bij structureel ongewenst gedrag en handelingsverlegenheid van de leerkracht, kan de leerling ingebracht worden tijdens een ATV, zorgoverleg of besproken worden met de Intern Begeleider. De Intern Begeleider kan de leerkracht begeleiden in het verhelderen van het probleem en het opstellen van een handelingsplan.
9. Bij grensoverschrijdend gedrag: meer informatie is te vinden in hoofdstuk

5 Versterken van gewenst gedrag

Gewenst gedrag van leerlingen willen we erkennen en versterken door het geven van positieve feedback en door groeitaal te gebruiken. Het gedrag van de leerling die positieve feedback krijgt wordt versterkt, maar door de feedback openlijk te geven wordt ook het gedrag van andere leerlingen positief beïnvloedt. Er zijn veel verschillende manieren om gewenst gedrag te belonen. Het is belangrijk om manieren te gebruiken die leerlingen aanspreken.

Voorbeelden van beloningssystemen zijn:

1. Positieve aantekening op het bord of op een beloningskaart.
2. Het geven van complimenten
3. Leuke activiteiten doen als beloning.
4. Een tastbare beloning zoals bijvoorbeeld een sticker.
5. Een positief complimentje naar ouders toe over het gedrag van hun kind
6. Erkenning naar derden uiten (directeur of andere leraar)
7. Groeitaal gebruiken

6 Handelen bij gedragsproblemen

a. Handelingsgericht werken

Uitgangspunten van HGW vormen de basis van het handelen bij gedragsproblemen. Zo is het uitgangspunt dat we op zoek gaan naar de aanleiding van het gedrag en wat een kind met gedragsproblemen nodig heeft en welke mogelijkheden de leerkracht in huis heeft om het kind te ondersteunen. Het gaat uiteindelijk niet om het vaststellen van het probleem, maar om het vinden van de oplossingen ervoor.

We gaan er van uit dat het kind (in ieder geval vanaf groep 5) zelf heel goed weet hoe problemen het beste kunnen worden opgelost en praten daarom ook met het kind over oplossingen. Ook de ouders worden betrokken bij het vinden van oplossingen voor het kind.

De leerkracht is in staat ook het eigen leerkrachtgedrag onder de loep te nemen en erop te reflecteren. De leerkracht kan ondersteuning krijgen door verschillende partijen als dit nodig is.

b. Signalering

Het is de taak van de leerkracht om gedragsproblemen bij kinderen te signaleren. Signalering gebeurt in de eerste plaats in het dagelijks werken met de kinderen in de klas. Door middel van gebruik te maken van Zien! en de Leerlijnen van Parnassys wordt aanvullende informatie verkregen.

c. Ondersteuning

Eerstverantwoordelijk voor het ondersteunen van een kind met gedragsproblemen is de leerkracht. De leerkracht kan ondersteuning en advies vragen aan de intern begeleider.

Op KCK is de intern begeleider leer – en gedragsspecialist. Tevens is er een orthopedagoog en een jeugdhulpverlener aanwezig.

Zij kunnen de leerkracht adviseren en coachen wanneer die te maken krijgen met een kind met gedragsproblemen.

d. Stappenplan:

1. Leerkracht signaleert gedragsproblemen bij een kind
2. Leerkracht onderneemt zelf actie (8-10 weken)
 - a. Observeert het kind
 - b. Praat met het kind
 - c. Vraagt informatie aan de vorige leerkracht, bespreekt het kind met de duo-partner en de parallelcollega
 - d. Overlegt met de ouders
 - e. Zet eigen interventies in
 - f. Registreert in Parnassys
 - g. Informeert de intern begeleider
3. Indien de ondernomen acties niet leiden tot het gewenste resultaat en de gedragsproblemen houden aan (8-10 weken)
 - a. De leerkracht overlegt met de intern begeleider
 - b. De intern begeleider observeert het kind
 - c. De intern begeleider overlegt met de leerkracht en maken samen een plan van aanpak of
 - d. De intern begeleider schakelt orthopedagoog in
 - e. De orthopedagoog doet aanvullend onderzoek
 - f. De leerkracht, intern begeleider en de orthopedagoog maken een plan van aanpak
 - g. De leerkracht praat met het kind
 - h. De leerkracht schrijft het individuele handelingsplan (IHP), voert het uit en registreert in Parnassys
 - i. De leerkracht overlegt met de ouders
4. Indien de ondernomen acties niet leiden tot het gewenste resultaat (8-10 weken)
 - a. De leerling wordt in het HOT (Hulp OndersteuningsTeam) overleg besproken en de directie wordt door het HOT team op de hoogte gesteld. Ouders worden uitgenodigd bij het HOT overleg. Andere externe partijen kunnen op afroep hierbij betrokken worden.
 - b. HOT geeft handelingsadviezen en er wordt
 - c. Een nieuw IHP gemaakt, leerkracht voert het uit en registreert het IHP in Parnassys of
 - d. Er wordt ondersteuning / begeleider passend onderwijs (BPO) aangevraagd / ingezet
5. Indien de ondernomen acties niet leiden tot het gewenste resultaat (10-15 weken)
 - a. Wordt de leerling opnieuw in het HOT besproken en met de directie. Er kan besloten om het kind in de centrale commissie leerlingenzorg (CCL) te bespreken. Directie blijft eindverantwoordelijk.

Als een kind een ondersteuning / BPO heeft dan wordt de leerkracht begeleid door de BPO-er van het cluster. Regelmatig zal er groot overleg zijn met de ouders, de leerkracht, de BPO'er en HOT. Directie wordt door het HOT team op de hoogte gesteld.

e. Handelingsplannen

Net als bij gedragsproblemen wordt de ondersteuning van een kind bij gedragsproblemen vastgelegd in IHP. De IHP worden gemaakt in Parnassys. Zien! geeft richting aan de inhoud van het handelingsplan. De ouders worden altijd op de hoogte gebracht over de inhoud van de handelingsplan.

f. Gesprekken met de intern begeleider / leer- en gedragsspecialist

Gesprekken met de ouders worden altijd gevoerd door de leerkracht. De leerkracht kan de ondersteuning van de intern begeleider of orthopedagoog inroepen bij moeilijke gesprekken. Als de problematiek van een kind heftig is, is het zinvol om het gesprek samen met de intern begeleider of orthopedagoog te voeren.

g. Veiligheid

Als de veiligheid van kinderen (het kind zelf of andere kinderen) of van de leerkracht in gevaar komt, wordt overleg gevoerd waarbij de leerkracht, de intern begeleider en de directie worden betrokken. HOT en andere externe partijen kunnen op afroep hierbij betrokken worden.

7 Handelen bij grensoverschrijdend gedrag

Met grensoverschrijdend gedrag wordt hier bedoeld gedrag waardoor de veiligheid van leerlingen en/of leraar in het geding komt.

Wat doet een leerkracht als een kind zich ernstig misdraagt?

Stappenplan:

1. De leerkracht vertelt de leerling weer wat gewenst gedrag is en zet andere kinderen aan het werk.
2. De leerkracht complimenteert de andere kinderen voor goed gedrag.
3. De leerkracht praat rustig en laat zien / merken dat hij de agitatie van de leerling ziet.
4. De leerkracht negeert of isoleert de leerling of biedt hulp.
5. De leerkracht geeft de leerling een positieve keuze.
6. De leerkracht wendt zich af van de leerling en geeft tijd om na te denken.
7. Als de leerling kalmeert geeft de leerkracht daarvoor een compliment.
8. Als het probleem gedrag verder escaleert roept de leerkracht hulp verwijderd de leerling of ontruim het lokaal.** Als het probleem niet verergert:
9. Als de leerling tot rust is gekomen complimenteer dan de leerling en heeft een gesprek.

** Als het gedrag nog verder escaleert:

- 1 De leerling wordt uit de klas gehaald. De leerling werkt onder toezicht ergens anders. De leerkracht informeert direct de ouders. De leerkracht gaat in gesprek met het kind en geeft een straf die past in de lijn van de school. Indien gewenst wordt de intern begeleider of orthopedagoog ingeroepen voor advies.
- 2A De leerkracht gaat in gesprek met het kind en de ouders en probeert om samen met de ouders te werken aan het gedrag van het kind.
- 2B De directeur wordt erbij betrokken als de ouders het niet eens zijn met de straf of niet achter de leerkracht/school lijken te staan. De directeur gaat dan het gesprek met de leerkracht en de ouders aan. Er worden afspraken gemaakt over de te volgen aanpak:
 - De directeur kan de leerling een time-out geven als deze toch volhardt in ongewenst gedrag.
 - De directeur kan de leerling advies geven om te schorsen als eerder genomen maatregelen of een time-out niet het gewenste resultaat hebben

gegeven. Het bestuur kan de leerling schorsen. Zie Sociale veiligheid beleid van D4W.

8. Aandachtfunctionaris en pestcoördinator / veiligheidscoördinator, de intern contactpersoon, de vertrouwenspersoon

Aandachtfunctionaris en pestcoördinator / veiligheidscoördinator is de intern begeleider op KCK.

Taken van de aandachtfunctionaris:

- De aandacht functionaris heeft een belangrijke rol bij de implementatie van de nieuwe meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Zie verder Sociale veiligheid beleid van D4W.
- Bewaakt de interne procedure van de instelling m.b.t. huiselijk geweld en kindermishandeling en zorgt voor
- een kwalitatief goed verlopende procedure

De intern contactpersoon is Peggy Kortekaas. Wanneer klop je aan bij een intern contactpersoon? Bij alle aan school gerelateerde kwesties (organisatorisch, didactisch, pedagogisch) die iemand niet met de betrokkene kan of durft af(te)handelen. Bijvoorbeeld ouders van een gepest kind die zich door de leerkracht en directeur niet serieus genomen voelen. Een leerkracht die vindt dat de directie hem/haar onvoldoende steunt in het kader van ongewenste bejegening door een collega. Een kind dat denkt dat de leerkracht hem ten onrechte bestraft. En natuurlijk bij grensoverschrijdend gedrag, zoals seksuele intimidatie, agressie, geweld, pesten en discriminatie. Zie verder Sociale veiligheid beleid van D4W.

9. Time- out, Schorsing en verwijdering

Zie Sociale veiligheid beleid van D4W.

10. Kwink

Op KCK wordt Kwink ingezet met de daarbij behorende materialen.

Voor de nieuwe leerlijnen voor het domein 'burgerschap' is ook nadrukkelijk aandacht voor allerlei aspecten van sociaal-emotioneel leren. Kwink heeft een extra onderwerp (methodiek) binnen het aanbod voor sociaal-emotioneel leren (SEL) ontwikkeld: Kwink voor burgerschap en mensenrechten.

Een van de onderdelen in de lessen Burgerschap heet 'Basistechnieken'. Dit is een concreet aanbod, relevant voor burgerschapsvorming. Deze technieken kunnen de leerlingen telkens in andere situaties toepassen. Hier horen ook de 21e eeuwse vaardigheden bij. Die basistechnieken komen terug in de verschillende Kwink-lessen zodat ze voldoende geoefend worden.

Kwink sluit aan bij de volgende definitie: 'Mediawijsheid is de verzameling competenties die je nodig hebt om actief en bewust deel te kunnen nemen aan de mediasamenleving'. Het gaat bij die vaardigheden dan om onder

andere begrip, gebruik, communicatie en strategie waaronder reflecteren op eigen mediagebruik en doelen realiseren met media. Deze lessen worden in de groepen aangeboden.

Kwink stelt ieder jaar nieuwe lesdoelen vast. Uitgangspunt is dat een van de 20 lessen specifiek over het thema mediawijsheid gaat. Naast deze specifieke lessen komen vaardigheden die nodig zijn voor mediawijsheid terug in veel andere lessen.

11. Wegloopprotocol

Zie Sociale veiligheid beleid van D4W.

12. Pesten

We spreken van pesten als het negatieve gedrag naar een ander doelbewust is, langere tijd aanhoudt en er sprake is van machtsongelijkheid. Lang niet alles is dus pesten. Uit wetenschappelijke literatuur over pesten blijkt dat je moet uitgaan van het verantwoordelijkheidsgevoel van de groep om pesten te voorkomen. Preventief! Kwink leert kinderen elkaar aanspreken op een positieve manier op hun gedrag, dat meetbaar is in ZIEN! Kwink is een methode die preventief werkt. Kwink heeft de sociaal veilige leeromgeving als doel. Pesten bedreigt deze veiligheid. Kwink biedt die proactieve, preventieve aanpak met een methode voor de hele school. Meer informatie: Zie pestprotocol.